

ΕΝΩΠΙΟΝ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
(Ολομέλεια)

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΒΕΛΕΓΡΑΚΗΣ Δ.Π.
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ Α.Π. - Α.Μ.Δ.2.Α. 22902
ΣΚΟΥΦΑ 21 - ΑΘΗΝΑ 108 73
ΤΗΛ.: 210 3390091 - ΦΑΞ: 210 3390093
e-mail: m.velegrakis@krypsisai.com
Α.Φ.Μ.: 110108394 - Δ.Ο.Υ. Δ' ΑΘΗΝΩΝ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

1. του σωματείου με την επωνυμία «Ελληνική Επιστημονική Ένωση Αιολικής Ενέργειας» και το διακριτικό τίτλο «ΕΛΕΤΑΕΝ», που εδρεύει στο Πικέρμι Αττικής, στο 19ο χλμ. Λεωφόρου Μαραθώνος, όπως εκπροσωπείται νόμιμα,
  2. του σωματείου με την επωνυμία «Ελληνικός Σύνδεσμος Μικρών Υδροηλεκτρικών Έργων» και με τον διακριτικό τίτλο «Ε.Σ.Μ.Υ.Ε.», που εδρεύει στην Αριδαία Πέλλας, στην οδό Παύλου Μελά, αρ. 6,

KATA

της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «**ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΕΛΛΑΣ) ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ**», που εδρεύει στο Μαρούσι Αττικής, στην οδό Ηρώδου Αττικού, αρ. 12^Α, όπως εκπροσωπείται νόμιμα,

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΥΡΟΥΣ

1. της υπ' αριθ. 323/9.7.2013 απόφασης της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας σχετικά με τις αριθμητικές τιμές των συντελεστών της μεθοδολογίας επιμερισμού του Ειδικού Τέλους του άρθρ. 143 παρ. 2 περ. γ' ν. 4001/2011, όπως ισχύει, για το β' εξάμηνο του 2013 (ΦΕΚ Β' 1784/24.7.2013),
  3. κάθε άλλης συναφούς, ρητής ή σιωπηρής πράξης ή παράλειψης της Διοίκησης.

Δικάσιμος: 6-6-2014

Αίτηση ακύρωσης: Ε' 4587/2013

Εισηγητής: Αριστόβουλος-Γεώργιος Βώρος. Σύμβουλος της Επικοινωνίας

Βοηθός Εισηγήτρια: Κωνσταντίνα Σκούμιδα. Εισηγήτρια ΣΤΕ

1. Η κρινόμενη αίτηση ακύρωσης και το παραπεμφθέν στην Ολομέλεια ζήτημα

- 1.1.** Με την υπ' αρ. 4586/2013 απόφαση του Β' Τμήματος (υπό Επταυγελή Σύνθεση)

παραπέμφθηκε και φέρεται προς συζήτηση ενώπιον της Ολομέλειας του Δικαστηρίου Σας κατά την ανωτέρω δικάσιμο το ζήτημα της αντίθεσης της διάταξης του άρθρου 143 παρ. 2 περ. γ' του Ν. 4001/2011 προς το άρθρο 78 παρ. 4 του Συντάγματος. Το ζήτημα που τίθεται είναι αν το Ειδικό Τέλος Μείωσης Αερίων Ρύπων (ETMEAP) που προβλέπεται στην ανωτέρω διάταξη συνιστά φόρο και αν συνεπώς ο καθορισμός του συντελεστή του ανά Κατηγορία Πελατών (καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας) με κανονιστική πράξη αντίκειται στην αρχή της νομιμότητας του φόρου.

1.2. Το ζήτημα ανέκυψε κατά την εξέταση της υπ' αρ. 4587/2013 αίτησης ακύρωσης της καθ' ης η παρούσα παρέμβαση εταιρείας. Με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η ακύρωση της υπ' αρ. 323/2013 απόφασης της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας «σχετικά με τις αριθμητικές τιμές των συντελεστών της μεθοδολογίας επιμερισμού του Ειδικού Τέλους του άρθρου 143 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4001/2011, όπως ισχύει, για το 6' εξάμηνο του 2013» (ΦΕΚ Β' 1784). Η απόφαση αυτή εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της νομοθετικής διάταξης του άρθρου 143 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4001/2011, ώστε σε περίπτωση που η τελευταία κριθεί αντίθετη προς το Σύνταγμα και συνεπώς άκυρη, η κυρίως προσβαλλόμενη διοικητική πράξη θα καθίστατο ακυρωτέα ως στερούμενη νομίμου ερείσματος.

1.3. Στο σημείο αυτό σημειώνονται τα ακόλουθα σχετικά με το περιεχόμενο του ζητήματος η επίλυση του οποίου παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου Σας. Το άρθρο 143 του Ν. 4001/2011 προβλέπει τη διαχείριση εκ μέρους του ΛΑΓΗΕ του Ειδικού Διαχειριστικού Λογαριασμού, που συστήθηκε με το άρθρο 40 του Ν. 2773/1999. Έσοδα του Λογαριασμού δεν είναι, κατά την παρ. 2 του άρθρου αυτού, μόνον το ETMEAP (περ. γ') αλλά επιπλέον «τα ποσά που καταβάλλουν οι παραγωγοί και οι προμηθευτές στο πλαίσιο του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού και της Εκκαθάρισης των Αποκλίσεων Παραγωγής – Ζήτησης» (περ. α'), «Τα ποσά που καταβάλλουν οι Προμηθευτές στα Μη Διασυνδεμένα Νησιά, για την ηλεκτρική ενέργεια που απορροφάται στα συστήματα των νησιών αυτών» (περ. β'), «Τα έσοδα που προέρχονται από τις δημοπρατήσεις των

αδιάθετων δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου» (περ. δ'), καθώς και «Πόσα που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία» (περ. ε'). Τα έσοδα που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία είναι α) Παρακράτηση 25% επί της προβλεπόμενης από το άρθρο 14 του Ν. 1730/1987 εισφοράς υπέρ της ΕΡΤ, β) τα έσοδα από την επιβολή της έκτακτης εισφοράς αλληλεγγύης σε σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, σύμφωνα με την παρ. I.2 του Ν. 4093/2012, όπως ισχύει, γ) τα έσοδα από την επιβολή ετήσιου τέλους διατήρησης δικαιώματος κατοχής άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς ΑΠΕ-ΣΗΘΥΑ, σύμφωνα με την παρ. I.1 του Ν. 4152/2013, δ) τα έσοδα από την κατάπτωση των εγγυητικών επιστολών και των ποσών της υποπαρ. 3 και 7 αντίστοιχα της παρ. I.1 του Ν. 4152/2013.

Εξάλλου, η παρ. 3 του άρθρου 143 του Ν. 4001/2001, όπως τέθηκε με το άρθρο 52 παρ. 7 Ν. 4042/2012, προβλέπει την επιβολή σε βάρος των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη ειδικό τέλος δύο (2) ευρώ ανά MWh παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη, έσοδο που αποδίδεται επίσης στον ανωτέρω Ειδικό Λογαριασμό.

Δεν διευκρινίζεται αν η ισχύς της διάταξης του άρθρου 143 παρ. 2 περ. γ' του Ν. 4001/2011 κρίνεται γενικά και στο σύνολό της, για το σύνολο των καταναλώσεων, ή αν κρίνεται αποκλειστικά σε σχέση με τους αυτοπαραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας και μάλιστα αυτούς που συνδέονται στην Υψηλή Τάση. Διότι τόσο η θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος της αιτούσας, όσο και η ανάπτυξη των παραπόνων που περιέχονται στην αίτηση κατατείνουν στο επιχείρημα ότι, σε ό,τι αφορά εκείνην ως αυτοπαραγώγο, το ΕΤΜΕΑΡ δεν ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένο αντιστάθμισμα και κατ' ακολουθία συνιστά φόρο, με τις εντεύθεν συνέπειες ως προς τη δέουσα νομοτυπική μορφή της επιβολής του (βλ. έτσι παρ. 25 της κρινόμενης αίτησης ακύρωσης, όπου μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι «Το ΕΤΜΕΑΡ ουδόλως αποτελεί αντιστάθμισμα για την παροχή, ειδικώς προς τους βαρυνόμενους αυτοπαραγωγούς, οιασδήποτε ιδιαίτερης υπηρεσίας προς την οποία, μάλιστα, το ΕΤΜΕΑΡ να τελεί σε σχέση αντιστοιχίας ως προς το ύψος του»).

1.4. Σημειώνουμε εξάλλου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση της ΡΑΕ αντικαταστάθηκε, μετά την έκδοση της παραπεμπτικής απόφασης του Β' Τμήματος, από την υπ' αρ. 663/2013 απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΦΕΚ Β' 3365/31.12.2013).

2. Έννομο συμφέρον παρέμβασης

Αμφότερα τα εδώ παρεμβαίνοντα σωματεία έχουν έννομο συμφέρον άσκησης παρέμβασης, διότι στους καταστατικούς σκοπούς τους περιλαμβάνεται η παρέμβαση σε μείζονα ζητήματα που αφορούν το σύνολο του Κλάδου των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και εν γένει προώθηση της υπόθεσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, εξάλλου δε στα μέσα προώθησης των καταστατικών σκοπών περιλαμβάνεται και η διεξαγωγή δικαστικών αγώνων.

Ειδικότερα:

2.1. Η πρώτη παρεμβαίνουσα Ελληνική Επιστημονική Ένωση Αιολικής Ενέργειας (ΕΛΕΤΑΕΝ) αποτελεί σωματείο το καταστατικό του οποίου εγκρίθηκε με την υπ' αρ. 3424/1990 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, έχει δε καταχωρηθεί στο Βιβλίο Σωματείων του Πρωτοδικείου αυτού με αριθμό 17624. Το Καταστατικό της ΕΛΕΤΑΕΝ έχει τροποποιηθεί και η τροποποίηση έχει εγκριθεί με την υπ' αρ. 6605/2006 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Καταστατικού, στους σκοπούς της ΕΛΕΤΑΕΝ περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων και «η διάδοση της χρήσεως των Αιολικών Συστημάτων ή μονάδων σε εθνικό επίπεδο», για την επίτευξη δε των σκοπών της η ΕΛΕΤΑΕΝ χρησιμοποιεί κάθε πρόσφορο μέσο. Ως τέτοιο πρόσφορο μέσο πρέπει να νοηθεί και η υποβολή ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων ή παρεμβάσεων και εν γένει η επιβολή αιτήσεων σε δικαιοδοτικά όργανα, για ζητήματα που άπτονται της προώθησης της αιολικής ενέργειας.

Το έννομο συμφέρον της για την άσκηση παρέμβασης σε υποθέσεις μείζονος

επιμροής στον κλάδο της αιολικής ενέργειας, ως εκ του καταστατικού σκοπού της, έχει ήδη γίνει δεκτό από το Δικαστήριο Σας (βλ. ΣτΕ Ε' 2474/2011, ΣτΕ ΟΛ. 2499/2012).

2.2. Ο δεύτερος παρεμβαίνων «Ελληνικός Σύνδεσμος Μικρών Υδροηλεκτρικών Έργων» (ΕΛΣΜΥΕ) αποτελεί σωματείο το καταστατικό του οποίου εγκρίθηκε με την υπ' αρ. 107/2012 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πέλλας, έχει δε καταχωρηθεί στο Βιβλίο Σωματείων του Πρωτοδικείου αυτού με αριθμό 1339.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 του Καταστατικού του σωματείου στους σκοπούς του περιλαμβάνονται η συνεργασία όλων όσων αναπτύσσουν δραστηριότητα στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα (ΜΥΗΕ) για την εκπροσώπηση και προάσπιση των συμφερόντων τους σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο στις αντίστοιχες Ενώσεις και Οργανισμούς. Στο άρθρο 2 παρ. 2 του Καταστατικού ορίζεται ως ειδικότερος σκοπός του σωματείου «*Η εκπροσώπηση στην Ελλάδα και το εξωτερικό (ειδικότερα στα δικαστήρια, τις δημόσιες αρχές και τα διάφορα συλλογικά όργανα) του τομέα της παραγωγής ενέργειας από ΜΥΗΕ και των συμφερόντων της καθώς και των μελών του Συνδέσμου*».

2.3. Όπως προκύπτει ήδη από τις σκέψεις 7 και 10 της παραπεμπτικής απόφασης, ο ειδικός λογαριασμός που συστήθηκε με το άρθρο 40 του Ν. 2773/1999 και λειτουργεί πλέον σύμφωνα με το άρθρο 143 του Ν. 4001/2011, αποσκοπεί στην ανάκτηση των ποσών που καταβάλλουν ο «Λειτουργός Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε.» (ΛΑΓΗΕ) και ο «Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε.» (ΔΕΔΔΗΕ) στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ (Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης) ως τίμημα για την ηλεκτρική ενέργεια που οι τελευταίοι παράγουν και διοχετεύουν στο Σύστημα, στο διασυνδεδεμένο Δίκτυο ή στο Δίκτυο των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών. Είναι προφανές ότι η ελάττωση των εσόδων του Ειδικού Λογαριασμού θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία έγκαιρης και ολοσχερούς εξόφλησης των παραγωγών ΑΠΕ από το ΛΑΓΗΕ και το ΔΕΔΔΗΕ. Θεμελιώνεται συνεπώς έννομο

συμφέρον άσκησης παρέμβασης υπέρ του κύρους της προσβαλλόμενης πράξης κατά την έννοια του άρθρου 49 του Π.Δ. 18/1989.

3. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

3.1. Μέσα επίτευξης του δεσμευτικού στόχου διείσδυσης των Α.Π.Ε.

Όπως είναι γνωστό, στο δίκαιο μας ισχύει δεσμευτικός στόχος διείσδυσης των Α.Π.Ε., ο οποίος συνίσταται στην προέλευση του 20% της ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε.. Επιπλέον ισχύει ειδικότερος δεσμευτικός στόχος για συμμετοχή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από Α.Π.Ε. στην ακαθάριστη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας σε ποσοστό τουλάχιστον 40% (βλ. άρθρο 1 του Ν. 3851/2010, που μεταφέρει το σχετικό δεσμευτικό στόχο της Οδηγίας 2009/28/ΕΕ). Ο στόχος της αλλαγής του ενεργειακού μείγματος, με την αντικατάσταση θερμικών, συμβατικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε., μικρής ή μεγαλύτερης κλίμακας, υπηρετείται από σειρά νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων, τις οποίες μπορούμε να διακρίνουμε κατά βάση σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

α) Ρυθμίσεις που αφορούν την απλοποίηση και εν γένει διευκόλυνση της αδειοδότησης των έργων Α.Π.Ε., ρυθμίσεις οι οποίες κυρίως υπαγορεύτηκαν από το κατά γενική ομολογία ιδιαίτερα πολύπλοκο νομικό πλαίσιο και διοικητική πρακτική περιβαλλοντικής και άλλης αδειοδότησης.

β) Κανόνες αμιγώς ρυθμιστικού χαρακτήρα, που σχετίζονται με τη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Οι κανόνες αυτοί έχουν ευρωπαϊκή προέλευση και σχετίζονται με τις δεσμεύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μείωση εκπομπών αερίων ρύπων.

Με τον όρο ρύθμιση περιγράφεται η δημόσια παρέμβαση σε ορισμένο κύκλο ιδιωτικής δραστηριότητας, η οποία εκδηλώνεται με την λήψη και εφαρμογή

απόφάσεων από φορείς που ασκούν δημόσια εξουσία. Η δημόσια παρέμβαση αποβλέπει στόχα επηρεάσει και να κατευθύνει τη συμπεριφορά των ιδιωτών και δεν την υπόκαθιστά, όπως συμβαίνει για παράδειγμα στην περίπτωση του μοντέλου οργάνωσης του δημοσίου μονοπωλίου. Τέλος, η δημόσια ρυθμιστική παρέμβαση που γίνεται ως άνω αποβλέπει στην επιδίωξη συγκεκριμένων, προκαθορισμένων εκάστοτε στόχων πολιτικής. Διακρίνονται οικονομικές, κοινωνικές και τεχνικές ρυθμίσεις. Ως οικονομική ρύθμιση ή ρύθμιση αγοράς περιγράφεται η δημόσια παρέμβαση σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας που εμφανίζουν εγγενώς κινδύνους αστοχίας της αγοράς (market failure) με στόχο την αποκατάσταση ελεύθερου ανταγωνισμού ή γενικότερα την αποφυγή συνεπειών που οφείλονται στην απουσία δίκαιου ανταγωνισμού και κατ' αυτόν σκοπεί στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Ως κοινωνική ρύθμιση αναφέρονται εξάλλου οι πολιτικές και πρακτικές με τις οποίες επιδιώκεται η επίτευξη στόχων κοινωνικής πολιτικής στους οποίους δεν είναι δυνατόν να ανταποκριθούν πλήρως ή επαρκώς οι δυνάμεις της αγοράς από μόνες τους, όπως είναι για παράδειγμα η αποτελεσματική αντιμετώπιση εξωτερικοτήτων ή προβλημάτων ασύμμετρης πληροφόρησης.

Στο πλαίσιο των ρυθμιστικών παρεμβάσεων που κατατείνουν στην επιδίωξη της διείσδυσης των Α.Π.Ε. στο μίγμα της ηλεκτροπαραγωγής, βασική είναι ο διοικητικός καθορισμός της τιμής αγοράς της παραγόμενης από Α.Π.Ε. ηλεκτρικής ενέργειας (feed-in-tariff). Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν. 3468/2006, όπως τροποποιημένο ισχύει και έχει τίτλο «Τιμολόγηση ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. και από Υβριδικούς Σταθμούς» «1. Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από Παραγωγό ή Αυτοπαραγωγό μέσω σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή μέσω Υβριδικού Σταθμού και απορροφάται από το Σύστημα ή το Δίκτυο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9, 10 και 12, τιμολογείται, σε μηνιαία βάση, κατά τα ακόλουθα: α) Η τιμολόγηση γίνεται με βάση την τιμή, σε ευρώ ανά μεγαθαύρα (MWh), της ηλεκτρικής ενέργειας που απορροφάται από το Σύστημα ή το Δίκτυο, συμπεριλαμβανομένου και του Δικτύου Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών. β) Η

τιμολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας κατά την προηγούμενη περίπτωση εκτός από την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από φωτοβολταϊκούς σταθμούς για τούς οποίους έχουν οριστεί ξεχωριστές τιμές από το ν. 3734/2009 (Α' 8), όπως ισχύει, γίνεται με βάση τα στοιχεία του ακόλουθου πίνακα <Ακολουθεί πίνακας>»

Σχετικά με την ένταξη του μέτρου αυτού στο σύστημα οργάνωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας θα αναφερθούμε αναλυτικότερα παρακάτω. Στο σημείο αυτό περιοριζόμαστε να επισημάνουμε ότι η εισαγωγή του μέτρου είναι αναγκαία προκειμένου να αποκατασταθεί ισότιμο πεδίο ανταγωνισμού μεταξύ των μορφών ενέργειας που δεν υφίσταται εξαιτίας των μακροχρόνιων επιδοτήσεων παγκοσμίως στα ορυκτά κάυσιμα (levelised the field) και να επιτευχθούν οι στόχοι αλλαγής του μίγματος της ηλεκτροπαραγωγής.

Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από Α.Π.Ε. διατιμάται, λοιπόν, νομοθετικά ή γενικότερα διοικητικά. Είναι πρόδηλο ότι η πώληση του αγαθού αυτού και οι επιμέρους τεχνικο-λογιστικές διευθετήσεις για την καταβολή του αντιτίμου, δεν παραλλάσσουν το χαρακτήρα του αντιτίμου που πληρώνεται για αυτό ούτε, σε κάθε περίπτωση, αίρει την ανταποδοτικότητα της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας.

3.2. Έννοια δημοσιονομικού βάρους, διάκριση φόρου και ανταποδοτικού τέλους

Με την παραπεμπτική απόφαση τίθεται το ζήτημα αν συνιστά το Ειδικό Τέλος Μείωσης Εκπομπών Αερίων Ρύπων φόρο. Κατά τη γνώμη μας ωστόσο, προκειμένου για το νομικό χαρακτηρισμό ποσού που καταβάλλεται στο πλαίσιο μιας αμιγώς ιδιωτικής συναλλαγής και ειδικότερα της συναλλαγής της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας από Προμηθευτή (π.χ. ΔΕΗ Α.Ε.) σε Πελάτες και περιλαμβάνεται, από οικονομική άποψη και ειδικότερα από άποψη χρηματοροής στο αντίτιμο για την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, ο νομικός και δικανικός συλλογισμός πρέπει να ξεκινήσει από πρότερο στάδιο.

Το ζήτημα που πρέπει να τεθεί δηλαδή είναι αν το ΕΤΜΕΑΡ συνιστά δημοσιονομική

επιβάρυνση, ήτοι ποσό του οποίου η πληρωμή απαιτείται ως εκδήλωση της υποχρέωσης συμβολής των πολιτών στα δημόσια βάρη (άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος). Ισχυριζόμαστε ότι το ETMEAP περιλαμβάνεται στο αντίτιμο της ηλεκτρικής ενέργειας που καταβάλλει ο Πελάτης στον Προμηθευτή και αντικρίζει το κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Ισχυριζόμαστε περαιτέρω ότι, και αν ακόμα θεωρηθεί πως, λόγω του προορισμού του και σε καμία περίπτωση λόγω των χαρακτηριστικών του, το ETMEAP συνιστά δημοσιονομική επιβάρυνση, πρόκειται για ανταποδοτικό τέλος του οποίου τα ουσιώδη στοιχεία επιτρέπεται να προσδιοριστούν με κανονιστική διοικητική πράξη και όχι υποχρεωτικά με τυπικό νόμο.

Πρέπει στο σημείο αυτό να τονιστεί ότι άμεσοι αποδέκτες της παροχής του φόρου είναι κατ' αρχήν οι φορείς της δημόσιας εξουσίας, δηλαδή το Δημόσιο, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Επομένως, είναι προβληματικός ο χαρακτηρισμός ως φόρων οικονομικών βαρών που επιβάλλονται υπέρ νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου. Αυτή η διάσταση δεν αντιμετωπίστηκε στην παραπεμπτική απόφαση. Η παραπεμπτική απόφαση αντίθετα ενέμεινε στη διερεύνηση της συνδρομής των στοιχείων που διακρίνουν το ανταποδοτικό τέλος από το φόρο, ήτοι αφενός το ότι το επιβαλλόμενο τέλος πρέπει να αντικρύζει ειδική παροχή του Δημοσίου ή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, αφετέρου ότι η αντιπαροχή αυτή να μην ωφελεί αόριστο αριθμό προσώπων, δηλαδή μη προσδιορισμένη ή μη προσδιορίσιμη κατηγορία προσώπων.

4. Σχετικά με τη φύση του Ειδικού Τέλους Μείωσης Εκπομπής Αερίων Ρύπων

4.1. *To ETMEAP είναι στοιχείο του κόστους της παραγόμενης ενέργειας που πωλείται στους τελικούς καταναλωτές*

Το ETMEAP ως στοιχείο του κόστους της παραγόμενης ενέργειας που πωλείται στους τελικούς καταναλωτές συνιστά κατ' αρχήν στοιχείο της διαμόρφωσης του αντιτίμου της ηλεκτρικής ενέργειας που προμηθεύονται οι τελικοί καταναλωτές

(Πελάτες). Και αν ακόμη θεωρηθεί δημοσιονομική επιβάρυνση, δεν μπορεί να αμφισβηθεί η ανταποδοτικότητά του, ώστε να πρέπει να χαρακτηριστεί κατ' ελάχιστον ως ανταποδοτικό τέλος, απορριπτόμενου έτσι του σχετικού λόγου ακύρωσης της επίδικης αίτησης.

4.2. Η λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας συνοπτικά

Θεμελιώδη στοιχεία για την προσέγγιση του επίδικου ζητήματος είναι τα εξής:

Η ενέργεια που παράγεται τόσο από συμβατικούς παραγωγούς, όσο και από παραγωγούς Α.Π.Ε., συγκεντρώνεται και αδιακρίτως ως προς την προέλευσή της διοχετεύεται περαιτέρω προς τους Προμηθευτές και ακολούθως στους Πελάτες. Συνοπτικά: Ενέργεια στο Σύστημα εγχέουν οι συμβατικοί Παραγωγοί, οι Παραγωγοί Α.Π.Ε. και οι Εισαγωγείς. Οι Παραγωγοί και οι Εισαγωγείς πωλούν υποχρεωτικά την ενέργεια σε μια οργανωμένη χονδρεμπορική αγορά (mandatory pool). Οι Διαχειριστές (ΛΑΓΗΕ, ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ), εκπροσωπούν τα μη ανταγωνιστικά τμήματα ή τις μη ανταγωνιστικές λειτουργίες της αγοράς, μέσω των οποίων γίνονται όλες οι οικονομικές συναλλαγές μεταξύ Παραγωγών και Προμηθευτών. Οι Προμηθευτές αγοράζουν ενέργεια υποχρεωτικά από την χονδρεμπορική αγορά και την πωλούν στους τελικούς Πελάτες (καταναλωτές) λιανικής. Οι Πελάτες είναι η βιομηχανία, τα νοικοκυριά, οι επιχειρήσεις κλπ. που καταναλώνουν ενέργεια.

4.3. Η δομή του τιμολογίου λιανικής πώλησης ενέργειας από τους Προμηθευτές στους Πελάτες

Η δομή του τιμολογίου λιανικής με το οποίο πωλούν οι Προμηθευτές στους Πελάτες διακρίνεται από δύο σκέλη: (ι) Το ανταγωνιστικό σκέλος και (ιι) Τα ρυθμιζόμενα κόστη.

Ρυθμιζόμενα Κόστη είναι διάφορα στοιχεία κόστους που περιέχονται στο συνολικό

κόστος ενέργειας που καταβάλλει ο Πελάτης, το ύψος και το είδος των οποίων καθορίζονται είτε από τη Διοίκηση είτε από την ΡΑΕ και καταβάλλονται από τον Πελάτη ανεξαρτήτως του ποιος είναι ο Προμηθευτής που έχει επιλέξει. Ρυθμιζόμενα κόστη είναι η Χρέωση Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, η Χρέωση Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας, η Χρέωση για Επικουρικές Υπηρεσίες, οι Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας και, τέλος, το ΕΤΜΕΑΡ.

Το ανταγωνιστικό σκέλος αφορά το τμήμα του Κόστους Ενέργειας στο οποίο γίνεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των Προμηθευτών, και περιέχει το Κόστος των Προμηθευτών (ή Κόστος Προμήθειας) και το εύλογο Κέρδος των Προμηθευτών.

Με αυτή την έννοια, τα Ρυθμιζόμενα Κόστη (συμπεριλαμβανομένου φυσικά του ΕΤΜΕΑΡ) δεν αποτελούν στοιχεία του Κόστους των Προμηθευτών. Οι Προμηθευτές λειτουργούν ως απλοί χρηματοκομιστές αυτών των ποσών τα οποία απλά εισπράττουν από τους καταναλωτές και αποδίδουν στους Διαχειριστές, κατά τρόπο ανάλογο άλλων χρεώσεων υπέρ τρίτων που δεν αφορούν το Κόστος Ενέργειας αλλά εισπράττονται μέσω των τιμολογίων λιανικής (π.χ. δημοτικά τέλη, τέλος EPT έως πρόσφατα).

Το Κόστος Προμηθευτών περιέχει όλα εκείνα τα στοιχεία κόστους τα οποία ενσωματώνει ο Προμηθευτής, προκειμένου να αγοράσει ενέργεια και να την πωλήσει στους Πελάτες τους. Με βάση τη διαχείριση αυτών των στοιχείων και την τιμολογιακή πολιτική που αποφασίζει ο ίδιος, καθορίζει τα τιμολόγια λιανικής που προσφέρει στους Πελάτες προκειμένου να ανταγωνιστεί τους άλλους Προμηθευτές.

4.4. Οι Προμηθευτές αγοράζουν την ηλεκτρική ενέργεια που προμηθεύουν στους Πελάτες, από την οργανωμένη αγορά

Ο ΛΑΓΗΕ είναι αποκλειστικός πωλητής ενέργειας προς τους Προμηθευτές, και αυτοί δεν έχουν δικαίωμα να αγοράσουν την ενέργεια που χρειάζονται για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των πελατών τους παρά μόνον από τον ΛΑΓΗΕ. Μεταξύ

του ΛΑΓΗΕ και καθενός από τους Προμηθευτές συνάπτεται μία Σύμβαση Συναλλαγών ΗΕΠ. Σύμφωνα με αυτή, και δυνάμει των άρθρ. 16 επ. Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΚΣΗΕ), ο Προμηθευτής δικαιούται να αγοράζει ηλεκτρική ενέργεια από τον ΛΑΓΗΕ, και σε αντάλλαγμα υποχρεούται να καταβάλλει στον ΛΑΓΗΕ το ποσό που αντιστοιχεί στην ηλεκτρική ενέργεια απορρόφησε (άρθρ. 58 επ. ΚΣΗΕ), όπως το τίμημα αυτό υπολογίζεται για καθεμία Περίοδο Κατανομής κατά τα άρθρ. 52 επ. ΚΣΗΕ.

4.5. Ο ΛΑΓΗΕ αγοράζει την ενέργεια που πωλεί στους Προμηθευτές, από τους Παραγωγούς και ανακτά το κόστος του

Και στις δύο περιπτώσεις, των συμβατικών Παραγωγών και των Παραγωγών Α.Π.Ε., δυνάμει οικείας σύμβασης, ο ΛΑΓΗΕ, ως αποκλειστικός αγοραστής ενέργειας από τους Παραγωγούς, έχει την υποχρέωση να αγοράζει ενέργεια και να καταβάλει στον οικείο Παραγωγό το τίμημα για την ενέργεια που ο Παραγωγός αυτός πώλησε («ενέχυσε») στο Σύστημα.

Ειδικά για τους Παραγωγούς Α.Π.Ε., το τίμημα αυτό καθορίζεται διοικητικά (feed-in tariff) και καταβάλλεται από τον Ειδικό Διαχειριστικό Λογαριασμό, που συστήθηκε με το άρθρο 40 του Ν. 2773/1999. Επομένως, το τίμημα που καταβάλλεται στους Παραγωγούς Α.Π.Ε. για την ενέργεια που παράγουν είναι το άθροισμα των εσόδων του Ειδικού Λογαριασμού, μέρος των οποίων είναι το ΕΤΜΕΑΡ.

Ενόψει των ανωτέρω, το ΕΤΜΕΑΡ αποτελεί μέρος του Κόστους Ενέργειας (και πιο συγκεκριμένα του κόστους παραγωγής της) που καταναλώνουν οι Πελάτες και συνεπώς η ανταπόδοση που λαμβάνουν από την πληρωμή του τέλους είναι αυτή τούτη η καταναλισκόμενη ενέργεια. Σημασία έχει ότι οι Πελάτες καταναλώνουν μια ποσότητα ενέργειας η οποία έχει παραχθεί από ένα συγκεκριμένο μίγμα τεχνολογιών που έχει συγκεκριμένο κόστος παραγωγής. Αν το ΕΤΜΕΑΡ (ή εάν οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κόστους της Ενέργειας ήταν διαφορετικό), τότε το καταναλισκόμενο προϊόν από τον Πελάτη (ήτοι η ηλεκτρική ενέργεια) θα έπρεπε να

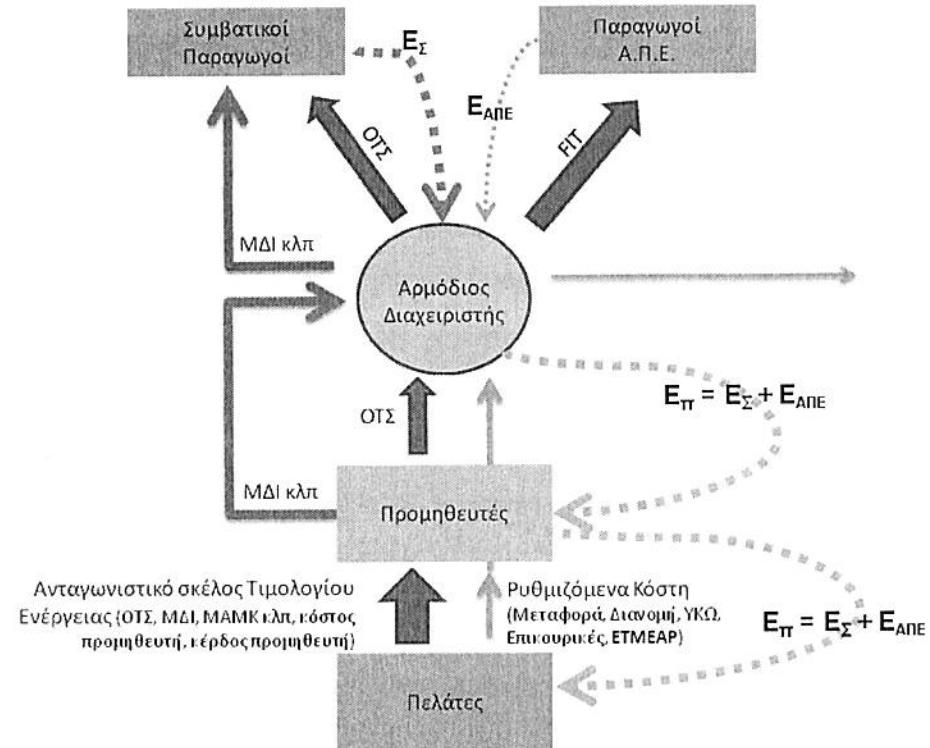
είναι διαφορετικό με την έννοια ότι θα είχε παραχθεί από ένα άλλο μίγμα τεχνολογιών.

Με άλλα λόγια, η ανάγκη ύπαρξης του ΕΤΜΕΑΡ προκύπτει από το γεγονός ότι επιβάλλεται η ανάκτηση του κόστους αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από το ΛΑΓΗΕ, υπό το συγκεκριμένο μίγμα συμβατικών σταθμών και Α.Π.Ε., κατά τρόπο που θα αντικρύζει το κόστος αυτό. Αν η ανάγκη διείσδυσης των Α.Π.Ε. προέκυπτε σε χρόνο κατά τον οποίο εξακολουθούσε να υπάρχει μονοπώλιο μιας κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, όπως ήταν η ΔΕΗ, πριν το Ν. 2773/1999, το υπερβάλλον κόστος για την ανάπτυξη της τεχνολογίας αυτής θα λαμβανόταν υπόψη για τον προσδιορισμό των κανονιστικά οριζόμενων τιμολογίων λιανικής, χωρίς βεβαίως να αποτιμάται αυτό το κόστος ούτε η αποτίμησή του να συναρτάται ακριβώς με την κατανάλωση εκάστου πελάτη.

Ο ανταποδοτικός χαρακτήρας του ΕΤΜΕΑΡ δεν επηρεάζεται από το γεγονός ότι αυτό είναι ρυθμιζόμενο. Τούτο διότι, είτε καθορίζεται κανονιστικά είτε προκύπτει από μια διαδικασία αγοράς, απεικονίζει μέρος του Κόστους Ενέργειας που καταναλώνουν οι Πελάτες. Ανάλογη είναι η περίπτωση των τιμολογίων προμήθειας ενέργειας της ΔΕΗ που καθορίζονταν μέχρι πρόσφατα με απόφαση Υπουργού. Το γεγονός του διοικητικού τους καθορισμού δεν αλλοίωνε τον ανταποδοτικό τους χαρακτήρα, αφού ο καταναλωτής υποχρεωνόταν να καταβάλει το συγκεκριμένο πόσο εξαιτίας της κατανάλωσης της ηλεκτρικής ενέργειας που πραγματοποιούσε.

Ενόψει των ανωτέρω, το ΕΤΜΕΑΡ αποσκοπεί να καλύψει κόστος της εξατομικευμένης εξυπηρέτησης του κάθε Πελάτη – καταναλωτή ενέργειας. Κατά κανένα τρόπο δεν μπορεί να θεωρηθεί αόριστος ο κύκλος προσώπων που ωφελούνται αφού αυτός προσδιορίζεται σαφώς και είναι ειδικώς ο κύκλος των Πελατών-καταναλωτών ενέργειας που βαρύνονται με το ΕΤΜΕΑΡ αναλογικά με την ενέργεια που καταναλώνουν, ακριβώς για να μπορούν να συνεχίσουν να καταναλώνουν την ενέργεια που χρειάζονται, μέρος του κόστους της οποίας καλύπτεται από το ΕΤΜΕΑΡ.

Προκειμένου να καταστήσουμε επαγωγά όσα αναφέραμε παραπάνω παραθέτουμε το ακόλουθο σχήμα. Με διακεκομμένες γραμμές απεικονίζονται οι ροές ενέργειες ενώ με συμπαγείς γραμμές απεικονίζονται οι οικονομικές ροές.

5. Καταληκτικές παρατηρήσεις

5.1. Το ΕΤΜΕΑΡ αποτελεί τμήμα του κόστους ενέργειας και δεν πρέπει να μετατραπεί σε φόρο

Καθώς αποτελεί στοιχείο του κόστους παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας το οποίο καταβάλλουν οι τελικοί καταναλωτές, ο καθορισμός συντελεστών που προσδιορίζουν το τελικό ύψος της καταβολής από τη PAE είναι σύμφυτος με τη ρυθμιστική της αρμοδιότητα στην αγορά ενέργειας. Η ρυθμιστική αυτή παρέμβαση έχει ιδίως ως έκφανση τη διαρκή μεταβολή του ύψους της καταβολής και της διασποράς της στους καταναλωτές, κατά τρόπο που να στοιχίζεται με τα επίσης διαρκώς μεταβαλλόμενα δεδομένα της αγοράς. Με την έννοια αυτή, δεν μπορεί να υποκατασταθεί από πάγια νομοθετική ρύθμιση, όπως υπολαμβάνει η κρινόμενη αίτηση ακύρωσης.

Μπορούμε μάλιστα να πούμε ότι, ενώ είναι προφανές ότι με τη σημερινή μορφή και οργάνωσή του το ΕΤΜΕΑΡ εξυπηρετεί πλήρως τις ανάγκες της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες και είναι απολύτως κοστοστρεφές, τυχόν απόφαση που θα κατέληγε στο συμπέρασμα ότι έχει φορολογικό χαρακτήρα, δεν θα αναγνώριζε απλώς ότι πρόκειται για φόρο, αλλά θα το μετέτρεπε, ως μη ώφειλε, σε φόρο. Αυτό θα δημιουργήσει με βεβαιότητα στρεβλώσεις στη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

5.2. Αβάσιμος ο λόγος περί κατά χρόνον αναρμοδιότητα της PAE για την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης

Δεν ευσταθεί τέλος ο τρίτος λόγος ακύρωσης σύμφωνα με τον οποίο η πάροδος της 30-6-2013 κατέστησε τη PAE κατά χρόνον αναρμόδια για την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης. Ισχύει και στην περίπτωση αυτή ο κανόνας του άρθρου 10 παρ. 5 του κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας περί του κατ' αρχήν ενδεικτικού

χαρακτήρα των προθεσμιών που τάσσονται στη Διοίκηση, ώστε η ΡΑΕ να μην στερείται κατά χρόνον αρμοδιότητας.

Επειδή η παρούσα είναι νόμιμη, βάσιμη και αληθής.

Επειδή εκδόθηκε το υπ' αρ. 10064749 γραμμάτιο καταβολής εισφορών και ενσήμων για τον υπογράφοντα την παρέμβαση δικηγόρο.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

και όσους επιφυλασσόμαστε να προσθέσουμε

ΖΗΤΟΥΜΕ

1. Να γίνει δεκτή η παρέμβασή μας.
2. Να απορριφθεί η υπ' αρ. 4587/2013 αίτηση ακύρωσης.
3. Να διατηρηθεί σε ισχύ η προσβαλλόμενη πράξη.
4. Να καταδικαστεί η αιτούσα στη δικαστική δαπάνη μας.

Αθήνα, 21 Μαΐου 2014

Ο Πληρεξούσιος Δικηγόρος

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΒΕΛΕΓΡΑΚΗΣ, Δ.Ν.
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ Α.Π. - Α.Μ./Δ.Σ.Α. 22902
ΣΚΟΥΦΑ 21 - ΑΘΗΝΑ 106 73
ΤΗΛ.: 210 3390091 - ΦΑΞ: 210 3390093
e-mail: m.velegrakis@kpv-legal.com
Α.Φ.Μ.: 110108394 - Δ.Ο.Υ. Δ' ΑΘΗΝΩΝ

